

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

**Izhaja vsako soboto
ob enajstih dopoldne**

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za peti-vesto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Preustrojba šol na Kranjskem.

II.

Naš zadnji članek je vzbudil precej pozornosti. Nič ni čudnega. Zadeva, ki se tiče preustrojbe šol, sega globoko v življenjske interese naroda. Prepričanje, da kmetijstvo ne napreduje, ker nimamo primernih ljudskih šol, pa dobiva splošno znanje. Vprašanje je zdaj: Kje je krivda in kako pomagati?

Glavna krivda, da šola premalo vpliva na razvoj kmetijstva, leži v napačni vzgoji učiteljstva. Rak-rane delajo pripravnice. Kdor hoče vedeti, kakšno vzgojo in kakšnega duha prinašajo učiteljski kandidati s pripravnic, naj samo nekoliko prelista njihova strokovna glasila, n. pr. „Učiteljskega Tovariša“. Ta zmedenost pojmov in načel in ciljev je grozna. Iz vseh člankov najbolj rije na površje misel, da je ljudska šola nekaka pripravnica za vseučilišče in da je moderna, rafinirana, brezverska kultura višek človeške sreče, do katere naj izkuša vsakdo dospeti. Zato so pa tudi vspehi naših dragih šolskih palač zelo jalovi. Brati in pisati, kar je podlaga vsi izobrazbi in za življenje najbolj potrebno, iz šole izstopivši otroci večinoma ne znajo prav dobro in kmalu še tisto pozabijo. Pač pa prineso iz šole seboj kosček tiste nadutosti, s katero je napolnjen učitelj, ki meni, da je kot ljudski učitelj posajen na vseučiliško stolico. Odtod izvira precej vzroka, da gineva pri mladini veselje do dela, in zlasti do umazanega kmečkega dela. Zato imamo mnogo nepreskrbljenih „učenih“ fantov, pa malo strokovno-izobraženih kmetov, polno hišinj in blagajničark, pa skoro nič kravjih dekel. Vsako jutro lahko vidimo procesijo kmečkih dekel, ki hodijo s kmetov v mesto šivat, mestna dekleta pa romane beró, rokavice peró, klobuke likajo in čakajo, da bi se jih kdo usmilil. To je sad pretirane moderne vzgoje, sad nazorov, da učitelj

kmetijstva spada pravzaprav le kot mumija v ljubljanski muzej.

V ljudski, in posebno še v ponavljavni šoli, naj se na kmetih vcepi otroku v srce veselje do kmečkega dela in prepričanje, da je na polju delati in živino opravljati častno delo. V mestnih šolah naj se pa fantom vzbuja več veselja do rokodelstva in do vstopa v obrtno šolo, dekletom pa veselje do kuhanja in šivanja, kar potrebuje vsaka, četudi postane gospa.

Posebno pohvalo zaslužijo tedaj možje, ki so se ogreli za preustrojbo ljudskih šol na Kranjskem. Naj bi se le kmalu pokazali uspehi, da bi ne ostalo pri samih načrtih! Res je, da so sklenjene resolucije dobro premišljene in da niso pretirane, ali ovire bodo velikanske, kakor povsod, kjer se mora orati ledina.

Učiteljev je malo, so slabo plačani in se jim tedaj ne ljubi, še posebej se ukvarjati s tujimi predmeti. Nedostaja učiteljem tudi usposobljenosti za poučevanje v kmetijstvu, ker se tega niso dosti učili na pripravnici, in bi tedaj tudi težko prišli pri kmetih do potrebne veljave. Vrhutega kmetje ne bodo radi kupovali sveta za šolske vrtove, še večje težave bodo pa z obdelovanjem vrtov, s pridelovanjem zelenjadi, z razdelitvijo pridelkov i. t. d.

Vse to je resnica, vendar se bodo dale vse te težave premagati. Če res ni upanja, da bi se učni načrt na pripravnicah v prid kmetijski stroki nekoliko predelal, si vendar more usposobljenost učiteljstva pridobiti s posebnimi kmetijskimi tečaji in z lastno pridnostjo. Take pridne in požrtovovne učitelje, odkritosrčne podpornike kmetov, bodo kmečki zastopniki tudi z veseljem dostojno nagradili, da bodo mogli izhajati. Z istim veseljem bodo kmetje dajali tudi prispevke za vrtove, ker bodo sami imeli iz njih dobiček. Utegne se tem potom priti tudi do potrebnega sodelovanja med učitelji in duhovni, ker se bode

čas bolje porabil za praktične stvari, ki imajo več skupnih vezij, kakor politiziranje.

Kako koristni so gospodinjski tečaji, s katerimi se je v nekaterih krajih že poizkusilo, in kako jih ljudstvo želi, je znano. Tudi pri teh tečajih se bode treba ozirati malo bolj, kakor dosedaj, na praktično stran, potem gotovo ostanejo priljubljeni.

Bistveno se mora preosnovati zlasti naša ponavljavna šola. Taka, kakršna je zdaj, ne zasluži pohvale, ker se v nji otrokom le zdeha. Ta naj bo na kmetih prava učilnica za prestop v življenje in opora domači vzgoji.

Mladina, ki šolo zapusti, ne sme ostati sama sebi prepuščena. Um je razvit, obzorje razširjeno, v teh letih se mladina največ nauči. Dobro naj se porabi čas, zlasti v nedeljah popoldne, da ne bodeta fant in dekle vsled dolgega časa mislila le na norost. Neprecenljive vrednosti bi bila knjiga o kmetijstvu, ki bi se lahko rabila kot učna knjiga v kmetijskih tečajih.

Preustrojba šol na korist kmetijstvu se da tedaj doseči kmalu, prav kmalu. Treba le na eni strani poguma, na drugi pa dobre volje in ljubezni do ljudstva. In potem — vremena Kranjcem bodo se zjasnila.

Program za evharistični kongres na Dunaju.

Torek, dne 10. septembra.

Popoldne: Prihod in sprejem papeževnega legata. (Podrobnosti bodo pozneje objavljene.) — V veliki dvorani „Uranije“ Calderonova slavnostna igra: „Skrivnosti sv. maše“.

Sreda, dne 11. septembra.

Popoldne: Od 5. do 7. v stolnici otvoritvena seja. (I. slovesno zborovanje.) Ob 8. uri v stolnici večerna pobožnost. Pridiga enega izmed

PODLISTEK.

Ob desetletnici nove maše.

(Sošolcem, zbranim na Bledu 6. avg. 1912.)

Prišli smo sošolci sem v divno Gorenjsko, kjer „morje“ se naše skrivnostno smehlja; srce svečeniško tako je velelo, ker le pri Mariji smo bratje doma.

Let dolgih deset nam je hitro minulo, ko vzeli med saboj smo zadnjič slovo; visoko takrat nam je solnce žarelo, pošiljalo milosti sveto nebo.

Kdo mogel sešteti bi boje, težave, vse žalostne dni in vse temne noči, ko duša je naša bolešno ihtela, prosila Očeta je novih moči?

In Oče nebeški molitev je slišal, odganjal nad nami je besni vihar, da mirno je splavala barka po morju, na krovu smehljal se pa mladi krmar.

Življenje na zemlji res vedna je vojska, pravilo že staro takó nas uči, ta vojska s sovragom postaja pa lahka, če verno srce za Boga le živi.

Srce naj tedaj bo prelepo svetišče, na njem naj se dviga presveti oltar, na njem naj gorijo le čiste daritve, ne vgasne naj nikdar nebeški ta žar!

Prav krepko tu danes si sézimo v roke, ljubezen do vzorov naj vse poživí, da volja ostane živahna in krepka, potem se sovražnikov bati nam ni.

Let večkrat deset naj bi zopet minulo in naj se postara to naše telo, srce le ostane naj vedno mladostno, potem pa zahvala Ti, sveto nebo!

Fr. Pavšič.

Bogdan Selimir:

Potepin.

(Slika.)

„Kakšna sopara je!“ je dejal krčmar, ki je stopil v gostivniško sobo in vzel kozarec iz omare.

„Dež bi moral priti,“ mu je odgovoril gost za mizo.

„Pa ga še ne bo, Jernej. Vse nam bo suša vzela.“

Zaprl je omaro in prišel s kozarcem v vežo.

Jernej pa je sedel za mizo, pred njim je stala steklenica žganja. S komolci se je naslanjal ob mizo in napol dremal. Njegov obraz je bil dobrovoljen, a postaran in izguban; dolgi, močni brki so se mu povešali navzdol. Jopič je imel ogrnjen čez pleča, srajco pod vratom odpeto, glavo pa mu je pokrival star klobuk širokih krajev, ki so se mu povešali čez ušesa.

Zdajpazdaj je dvignil steklenico k ustom, se nagnil nazaj in požrl žganje z dolgim po-

žirkom. Nato je malo zamižal, cmoknil z jezikom in brke obrisal z rokavom platnene srajce. Steklenico je počasi in varno postavil nazaj na mizo in potegnil po nji z veliko, široko dlanjo, kakor da bi jo božal.

Po sobi so zaspano brenčale muhe, posedale po mizah in kozarcih. Ko pa so se odprla vrata in je vstopil nov gost, so završale vse naenkrat, se dvignile proti stropu in potem zopet posedle.

„Pojdi no pit, Tonče!“ je klical Jernej, dvignil steklenico in jo ponujal prišlec.

Oni pa se je obrnil med vrati in zaklical krčmarju v vežo: „Žganja mi prinesi!“

Nato je stopil, postavil bič v kot in sedel na stol pri mizi tako, da je bil napol obrnjen k Jerneju. Bil je srednje postave, širokih pleč in zdravega obraza.

„Pij, Tonče!“ je vnovič velel Jernej, ko je videl, da se oni obotavlja.

Tonče je pokusil in porinil steklenico nazaj.

„Vroč je,“ je dejal, ne da bi pogledal Jerneja.

„Vroč je, Tonče, vroče; vse se bo posušilo. Otave ne bo nič; še sena je bilo malo. Vidiš, oni dan sem kosil pri Volku na onemle travniku za gozdom, saj veš, kje je, Tonče — pa se je prav malo nakosilo; nizko je bilo vse in ožgano. „Pojdi no, Jernej,“ me je prosil Volk, „pa pobij tisto, kar je poglalo; saj veliko tako ne bo. In ti si vaje, je dejal, košnje na takih travnikih.“ Ob treh jutraj sem začel, pa sem do osmih tolkel, da sem mu jo podrl. Pa je je malo dal

škofov, kratek blagoslov. (Večerne pridige za nemške narodnosti se vrše v določenih cerkvah.)

Četrtek, dne 12. septembra.

Dopoldne: Od 6. do 8. ure v vseh dunajskih župnih cerkvah maše z obhajili. Ob 8. v stolnici slovesna pontifikalna maša s kratko pridigo.

Posvetovanja odsekov.

Od 10. do 12. v avgušinski cerkvi asceza za duhovnike. — V cerkvi „Am Hof“ od 10. do 12.: Dušno pastirstvo mladine. — Na Schottenu od 10. do 12.: Zgodovina in arheologija najsvetejšega zakramenta. — Wollzeile 54, I. okr., od 10. do 12.: Euharistična umetnost (ustvarjajoča umetnost). Razstava cerkvene umetnosti. — Popoldne: V avgušinski cerkvi od 2. do 4.: asceza za lajke. — „Am Hof“ od 2. do 4.: Akademikna sekcija (za teologe). — Na Schottenu od 2. do 4.: Euharistična umetnost (glasba). — V stolnici od 5. do 7.: II. slovesno zborovanje. — V stolnici ob 8.: Večerna pobožnost (kot prejšnji dan).

Petek, dne 13. septembra.

Dopoldne: Od 6. do 8. ure v vseh dunajskih župnih cerkvah maše z obhajili. — V stolnici od 8. do 10. pontifikalna maša s pridigo. — Od 9. do 10. v votivni cerkvi: Ura pobožnosti za paramentna društva in častivce sv. R. T. Za uvod konferenca o simboliki paramentov.

Posvetovanja odsekov.

V avgušinski cerkvi od pol 11. do 12.: Dušno pastirstvo v velikih mestih. — Na Schottenu od 10. do 12.: Akademikna sekcija. — Dvorana glasbenega društva (Musikverein) od 2. do 4.: Korreferati k dopoldanskemu zborovanju o paramentih z debato. „Am Hof“ od 2. do 4.: Pomozna organizacija dušnega pastirstva. — Popoldne: Na Schottenu od 2. do 4.: Unionistična stremiljenja. — V stolnici od 5. do 7.: III. slovesno zborovanje. — V stolnici ob 8. večerna pobožnost kot prejšnji dan.

Sobota, dne 14. septembra.

Dopoldne: Od 6. do 8. svete maše z obhajili. — V stolnici ob 8. pontifikalna maša z nagovorom. — V stolnici od 11. do 1. zaključna seja. (IV. slavnostno zborovanje.) — Popoldne: izpovedi.

Nedelja, dne 15. septembra.

Dopoldne: Od 6. do 8.: glavno obhajilo udeležencev kongresa v vseh dunajskih cerkvah. — V

stolnici od 8. do pol 10. pontifikalna služba božja. — Od pol 10. do 1. slovesna procesija z Najsvetejšim od Sv. Štefana preko Wollzeile in Ringa k dvoru, kjer bo maša in slovesen blagoslov.

* * *

Neposredno pred kongresom se vršita dva znanstvena kongresa, in sicer od 6. do 10. septembra katehetski pod protektoratom kardinala dr. Nagla in od 10. do 11. septembra pedagoški kongres pod protektoratom nadvojvode Franca Ferdinanda. Dne 7. septembra bo otvorjena ob 11. uri dopoldne razstava za cerkveno umetnost, ki je pod protektoratom kardinala dr. Nagla. Razstavo (I., Wollzeile 45) si udeleženci kongresa lahko ogledajo brezplačno od 9. do 4. ure popoldne. Namerava se tudi prirediti liturgično katehetsko razstavo miniatur in tiskovnih del v c. kr. dvorni biblioteki. V soboto ob pol 3. uri se vrši v veliki dvorani dunajskega glasbenega društva slavnostni koncert. Za slovesno procesijo v nedeljo, dne 15. septembra, izide poseben program.

Po kongresu se bo vršilo zahvalno romanje v Marijino Celje.

Vstopnice po 10 K imajo vijoličen tisk in one po 6 K zelen tisk. Dnevne karte so po 2 K in za znak še posebej 1 K. Na legitimacijo za vožnjo se mora vsak podpisati, preden se odpelje, in plača se kolkovne pristojbine 35 vinarjev. Kdor plača 10 ali 6 K, dobi brezplačno znak, katerega naj nosi, da se sme udeleževati prireditve. Sedež na tribunah bo stal 10 K. Stanovanje bo dovolj. Kdor je plačal 10 K, bo dobil tudi knjigo „Vodnik po Dunaju“ in obširno poročilo o shodu, razentega je dovolitev do znižane voznine na osebnih vlakih in brzovlakih v 3. razredu za 50%, v 2. in 1. 30%, kar velja za državno in južno železnico. Vožnja na posebnih vlakih bo še nekoliko cenejša. To znižanje vožnje velja do Dunaja od 5. do 15. septembra in nazaj od 12. do 22. septembra. Za ekspresne vlake znižanje ne velja. V Marijino Celje pojde veliko posebnih vlakov in se bo romanja vsak lahko udeležil, kdor bo hotel. Voznina bo znižana. Učitelji, ki se hočejo udeležiti kongresa, dobe dopust, oziroma se bo šola pozneje pričela, ako vložijo prošnjo na dež. šolski svet. Duhovnikom ljubljanske škofije, ki bodo namestovali na kongres odišle duhovnike, je dovolilo škofijstvo dne 15. septembra opraviti dvojno božjo službo.

Gospodarski del.

Žetev na Gorenjskem. Po poročilu, ki ga je izdalo v drugi polovici julija poljedelsko ministrstvo, se kaže letos po vseh avstrijskih deželah boljše žetev, kakor lani in predlanskim. Na Gorenjskem je žitna letina v majniku in junlju prav lepo kazala. Toda hude nevihte so žito pomandrale, da je poleglo kakor bi bilo poplavljen in ni moglo napraviti zrna. V nekaterih krajih je ržena žetev komaj dala seme. Nekoliko boljši sta pšenica in ječmen. Dobro kaže oves, prav dobro pa obeta proso.

Razglas o sprejemu gojenk v gospodinjstvo šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori petnajsti tečaj gospodinjске šole, ki bo trajal 11 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjstem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino. Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti pri vadbi nemškemu jeziku. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 32 K, ali za ves tečaj 352 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednje obleke s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcov, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi preskrbe v zavodu proti plačilu.) Če ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šolo, morajo: 1. dovršiti že 16 let; 2. le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih se more dovoliti sprejem mlajših učenek; 3. znati čitati, pisati in računati; 4. predložiti zdravniško izpričevalo, da so zdrave; 5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške; 6. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško izpričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 10. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi vrsti se v gospodinjstvo šolo sprejemajo deklince, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo

tisti travnik; petkrat bi jo nesel v naramnem košu — vso —

Ko je govoril, je privzdigoval veliki, lopastni roki, krotko gledal in se mirno smehljaj — kakor otrok, kadar ga božaš po licu in mu govoriš mehko. Nato je nesel steklenico k ustom in izpil v dušku vse —

Tonče mu je bobnal po mizi s prsti, odganjal muhe, ki so silile vanj, in gledal v omaro, kjer je stalo vse polno steklenic in kozarcev. Ko mu je prinesel krčmar pijače, se je porazgovoril z njim.

„V Komendo se peljem,“ mu je dejal, fižola bi rad nakupil. Na smanji dan sva bila s Tonejem skupaj, mi ga je pa ponudil v naprodaj.“

„Drag bo letos,“ je pripomnil krčmar.

„Drag, saj je vse drago in bo še bolj, če bo taka suša.“

„Jernej, ali tebi še prinesem?“ se je obrnil krčmar k Jerneju.

„No, ga pa prinesi, no!“ je prikimal Jernej.

Ko je odšel krčmar, je porinil Tonče steklenico po mizi in dejal: „No, sedaj pa še vi pijte!“

„Nikar, Tonče, saj bom dobil. — No, pa ker mi že ponujaš —“

Nagnil je in debelo požrl.

„Bog ti povrni, Tonče — sedaj saj vem, da si nisva v sovraštvo.“

Zguban in postarni obraz se mu je nabral v dobrohoten nasme. Košate obrvi so se nekoliko dvignile nad očmi in se raztegnile, oči pa so gledale boječe.

„Zakaj v sovraštvo?“ se je začudil Tonče.

„I-no, saj nič ne rečem. — Pa, saj veš, Tonče, ni, da bi na vsako besedo pazil. — Oni dan — na nedeljo je bilo — si me na Križu zmerjal s potepinom. Pri Kruljevcu ste pili, pa si bil najbrž malo pijan. Jaz sem ravno mimo prišel. — Vidiš, Tonče, saj nič ne rečem, če si me

zmerjal s potepinom; pijan si bil malo — —“

„Da bi vas bil zmerjal?“ se je začudil Tonče in gledal v tla, „prav nič ne vem tega.“

„I, no, saj sem vedel, da nisi mislil kaj hudega, Tonče. Pijan si bil, pa nisi vedel, kaj govoriš. Če je človek pijan, govori kar tako — kar mu na jezik pride. No, saj nič ne rečem —“

Ves čas mu je igral smehljaj na dobrovoljnem, zgubanem obrazu in nič zlobno mu niso sijale oči; čisto mirno so počivale pod košatimi obrvmi, kakor nedolžne oči otrokove — —

Dekla mu je prinesla pijače in Jernej je omočil grlo z njo in zamahnil z roko za muho, ki mu je hotela sesti na nos, in je nadaljeval:

„No vidiš, Tonče, nikar mi ne zameri, ker sem ti povedal. — A človeku se inako stori takole — — Vidiš, tudi meni se je inako storilo oni dan, ko si me tako zmerjal. No, pa saj nisi ničesar hudega mislil, in tudi vedel nisi, kaj praviš. — A inako se mi je storilo, res — — Vidiš, berač sem res, Tonče, ker mi je tvoj oče vzel grunt. — Lahko bi bil malo počakal mož, da bi mu bil poplačal tisti dolg, pa ni hotel. — Pri živini sem imel nesrečo in sem zašel v dolg. Pa tvoj oče, saj veš, Tonče, kako je — — ti nisi tak, ti si dober človek, piti si mi dal — — tvoj oče mi je prodal grunt, ni se dal pregovoriti. Vse mi je prodal, da sem stal praznih rok v svetu. — — No, jaz nisem bil kriv. — Vsak je rekel, da sem dober gospodar, a tvoj oče, Bog daj tudi njemu dobro — možu — trdega srca je bil, se ni dal pregovoriti. A ti nisi tak, Tonče — —“

Tonče je v zadregi tolkel s prsti po mizi, nesel zdajpazdaj steklenico k ustnicam, Jerneja pa ni pogledal.

„Vidiš, za grunt,“ pravi Jernej, „mi je bilo zelo hudo, pa zaradi žene mi je bilo še hujše — — čez dve leti je umrla, Bog ji daj nebesa — in zaradi otrok. Hudo je, kajne, Tonče, če mo-

rajo po svetu. — In moji so šli vsi. — Francka služi pri Medvedu. Brhka je in dobra. Kadarkoli pridem mimo, mi da kruha ali pa kaj drugega. Še za žganje mi da včasih. — Vidiš, preje ga nisem nikoli pil, pa sem ga iz same žalosti začel in sem opustil delo. Greh je — vem — —“

Pogladil je steklenico z roko in malo omočil usta.

„Sinova sta pa v Ameriki sedaj,“ je pristavil. „Da, sedaj sta v Ameriki! Dve leti je tega. Ko je bilo prodano, sta jo potegnili v Vestfalijo in sta šla iz Nemčije tja. Takrat sem dobil pisanje, a sedaj ne slišim ničesar več o nikomur. — Da bi mi saj pisala, ali pa poslala takole kaj za žganje! — — No, da bi mi saj pisala — —“

Obmolnil je, glava se mu je povela nekoliko na prsi. — Na obrazu mu je ostal smehljaj, a bil je neskončno žalosten tisti smehljaj — — Tudi oči je uprl v mizo, čeznje pa se je razlila lahna mokrina. —

Tonče je izpil in vstal.

„Bom moral iti.“

„Kaj že greš? Veš, Tonče, nič ne zameri, ker sem ti te reči povedal; saj ni nič hudega. — Pa če boš imel kaj košnje, rad pridem. Dobro koso imam in tudi jaz — — no, saj me poznaš, Tonče — —“

Tonče mu je pokimal, plačal v veži in odtrgal na vozu po cesti.

Starec pa je obsedel, zopet sklonil glavo in se zamislil. Okrog njega so brenčale muhe, mu sedale na širokokrajni klobuk, na roke, na brke — —

Nato se je zdramil, izpil iz steklenice in odšel.

Šel je po vasi, velik, nekoliko naprej upognjene postave, z ogrnjenim jopičem. Za njim je bila žalostna povest o propalem, lepem, belem domu — —

sprejemale tudi prosvitke iz drugih dežel. — Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Električno centralo, ki bi imela 65.000 konjskih moči, hočejo napraviti na Dravi med Ptujem in Ormožem. Električno hočejo rabiti za celo Štajersko in napraviti nje prenos na 240 km daljave s 110.000 voltov napetosti. Ustanovilo se je društvo „Pölvia“ za izrabo te velikanske vodne sile.

Cene špirta. Osrednji odbor kartela za špirit je sklenil v svoji zadnji seji v preteklem tednu, da ostanejo cene špirta neizpremenjene.

Koliko se plačuje davka v posameznih državah? Največ davka plačajo Angleži, kjer pride na osebo 82 C6 kron, v Franciji 78 98, na Holandskem 57 59, v Avstriji 49 05, v Italiji 45 04, v Nemčiji 43 37, na Norveškem 42 60, na Danskem 41 70 in v Belgiji 39 kron.

Nova hrvaška banka. „Wiener Bankverein“ ustanovi v Zagrebu po vzorcu budimpeštanske hipotekne banke novo banko z osnovno glavnico 15 milijonov kron. Hrvaški zavodi se protivijo ustanovitvi nove banke in so predložili Cuvaju spomenico, ki dokazuje nepotrebnost novega zavoda. Za ta zavod je prevzela neka hrvaška občina za 7 milijonov kron delnic in pričakujejo sedaj, da bo vlada razveljavila sklep občine, za katero bi bila udeležba s tako velikim kapitalom naravnost pogubna. Menda pa iz razveljavljanja ne bo nič, ker je sam kraljevi komisar pri novi banki zelo zainteresiran in je zagotovljena ustanovitev nove banke Hrvatov na kljub.

Pošta na ladjah. Poštna uprava bo namestila skoro na vseh parnikih, ki vozijo po Dalmaciji, poštno ambulanco v svrhu enotno urejenega pisemskega prometa. Ravnotako so sedaj na 16 večjih parnikih urejeni brzozjavni uradi, opremljeni z brezžičnimi Marconi-aparati, ki omogočujejo brzozjavljanja s celino tudi zunaj na visokem morju. Beseda stane 56 vinarjev ter znaša najmanjši tarif desetkratni znesek za eno besedo.

DOPISI.

Iz Selc. Slavnost orlovske godbe za škofjeloško okrožje se je izvršila prav slovesno. Priprave za olepšanje veselicega prostora so dale veliko dela. Da je bil vrt tako lepo opravljen, gre za sluga raznim darovavcem potrebščin in „Orlom“. Vsa čast članicam Izobr. društva za skrbno pripravo ženskih ročnih del. Travnik g. Tavčarja je izgledal v resnici slavnostno. Ob dveh popoldne so že prihajali udeleženci, katerih je bilo končno do 500. Izmed telovadnih odsekov so se slavnosti udeležili škofjeloški, starološki, železniški in kamnogoriški odsek. Pri dohodu škofjeloškega in starološkega odseka v Selca se je neki študent, doma pod župno cerkvijo v Selcih, norčeval, češ, da gredo čuki. Ko so pa „Orli“ samozavestno in lepo korakali mimo Jakelnove gostivne, je pa vse obmolknilo in začelo premišljevat, zakaj da liberalci na deželi ne morejo ustanoviti take organizacije. Kamnogoriški odsek je bil iskreno pozdravljen. G. drž. in dež. poslanec Fr. Demšar je kot predsednik selškega odseka aranžiral skupni dohod vseh petih navzočih odsekov in selške požarne brambe na veselčni prostor. Ljudstvo je napeto poslušalo novo godbo, katera dela čast vsej Selški dolini. Po prihodu g. Sedeja, ustanovitelja godbe, je g. poslanec Demšar nagovoril udeležence in povdarjal, da je godba del ljudske organizacije. S takimi organizacijami, kakor je godba, se daje mladeničem priložnost k delu, mišljenju, resnosti, vstrajnosti. Pozdravil je zastopnike vseh stanov. Godba je pridno igrala. Nato je nastopil g. Janko Sedej iz Stare Loke, ki je naglašal, da je godba kulturno delo, katerega na deželi še manjka. Nato se je razvila prosta zabava, prijetna tako, da je v Selcih ne pomnijo enake. Gospe in gospodične v narodnih nošah so se v svojih paviljonih prav spretno gibale. Telovadci so pri prostih vajah pokazali občinstvu, da imajo „Orli“ resno voljo. Gospodične so ob svitu mnogih balončkov proizvajale lep rajalni nastop. Vsa prireditev se je izvršila v najlepšem redu. Vsi so rekli, da je godba „Orlov“ nekaj potrebnega za dolino. Gmotni uspeh je prav povoljen, ker bodo z dohodki pokriti stroški za godala. Največje priznanje godbenikom za njihovo veliko požrtvornost. Iskrena zahvala vsem darovavcem raznih potrebščin, kakor g. Demšarju, g. Tavčarju, g. Vrhuncu in drugim. Iskrena zahvala vsem pomagavkam: ge. Demšarjevi, ge. Zornovi iz Trsta, ge. Tavčarjevi in vsem gospodičnam v narodnih nošah.

Iz Lesec. Zadnje nedeljo je bila pri nas volitev novega župana. Prej ta dan je lazil naš stari oče župan Žark okrog svojih občinskih odbornikov in jih prosil in rotil, naj ga volijo zopet za župana. Menda ni bil prav siguren svoje zmage, ker ve, da na solncu ni varen. Pri volitvi je prodrl neizogibni oče Žark s 14. glasovi in 4 glasove je dobil Ivan Walland, pristaša liberalne stranke. Čudimo se, da je tukajšnji občinski odbor, ki šteje dve tretjini pristašev S. L. S., izvolil za župana liberalnega zaupnika. Pri tej volitvi se je pokazalo,

kako malo zavedni in politično zreli so naši moške, ko si niso znali poiskati in izbrati za župana moža iz naše srede. Za enkrat se mu je posrečilo zasesti županski stolček, čez tri leta pa naj se le pripravi. Za sedaj je odločila zlahta in osebnosti. Ta čas ga bomo opazovali, in če bo še lisčal, pride neizprosno boj.

Iz Tržica. Socijalni demokratje kar besne po „Zarji“, ker so tako sramotno pogoreli pri občinskih volitvah za naš trg. Uboge pare, prav smilijo se nam! Ker sta zastopnika našega delavstva, Vidic in Dečman, v posebni izdaji sobotnega „Slovenca“ odločno odklonila vsako varuštvo hinavske rdečarske stranke, jih zmerja „Zarja“ z znanimi priimki, kakor „podrepniki farški“ itd. Prepričani smo, da tržiški sodrugi ne umejo polovico tujk, katere je zapisala v tem dopisu neka znana roka, ki sedi v uredništvu „Zarje“. Sicer so pa psovke, katere meče na delavca Vidica in Dečmana „delavski list“, najboljši dokaz, da se mora socijalni demokraciji v Tržicu slabo goditi, ker se poslužuje tako nizkotnih sredstev. Psovko „podrepnik“ pa odklanjamo, ker poznamo med tržiškimi rdečarkami precej takih, ki v polni meri zaslužijo ta pridevek.

Iz Kamnika. V nedeljo je abiturijentski sestanek prav lepo uspel. Že v soboto je došlo precejšnje število dijakov-abiturijentov, bogoslovcev in akademikov. V imenu občine jih je pozdravil g. župan dr. Dereani in nato č. g. dekan Lavrenčič in drugi. Že pri pozdravnem večeru je vladalo odkritosrčno prijateljsko razpoloženje, ki pa se je v nedeljo pokazalo še v večji meri. Posestniki hiš so v čast došlim gostom razobesili zastave. „Narod“ je pisal o nekem terorizmu glede zastav od strani č. g. dekana, kar pa je tako debelo zlagano, kot so tega liberalni uredniki sploh navajeni. — Referati so bili skrbno sestavljeni in tudi igra, kjer se je ljudi kar trlo, je bila prav dobra. Na veseliškem prostoru seveda ni bilo razgrajanja in vpitja pozno v noč, kot so ga navajeni naprednjaki, in zato je „Narodov“ poročevavec vedel povedati, da je bil prostor prazen. Slavnost sta počastila s svojo prisotnostjo premil. g. knezoškof Jeglič in g. drž. in dež. poslanec Jarc ter precej drugih odličnjakov.

Politični obzor.

Spravna pogajanja med Čehi in Nemci na Češkem se več ne nadaljujejo, ampak se je sklenilo, da se bode o tem govorilo zopet v jeseni. Pogajanja niso prišla do nobenega uspeha. Nekateri listi pripovedujejo, da bode vlada poziknila urediti češke homatije s pomočjo § 14. Poslanec dr. Kramář je pa s tem nezadovoljen, da so se pogajanja prekinila, in je na shodu mladočeškem se izjavil, da se morajo ta pogajanja izvršiti že zaradi tega, ker se bo leta 1917. obnovila pogodba z Ogrsko. Glavno oviro pri spravi pogodb med Čehi in Nemci pa dela vlada, ki se je izjavila, da nikakor neče pripustiti, da bi bila v Pragi češčina notranji uradni jezik. Avstrijska vlada ima za svoj cilj ponemčevanje in zato je mir med narodi nemogoč.

Razprava proti napadavcu Jukiću. Pred zagrebškim kraljevim sodnim stolom se je pričela 29. julija razprava proti Luki Jukiću in dijakom zaradi napada na kraljevega komisarja Cuvaju. Velik je pritisk občinstva, ki hoče poslušati v sodni dvorani. Jukića pripeljejo orožniki. Predsednik Vendler mu pove, da je obtožen zločinstva umora. Jukić na ves glas zavpije: „Lopova Cuvaja, ki je izvršil razbojništvo nad hrvaškim narodom, pripeljite semkaj in njega sodite.“ Jukić je kričal še mnogo drugih reči in se je obnašal divje, tako da je govornik dr. Prebeg predlagal, da naj ga pošljejo na opazovavni oddelek v blaznico. Jukić je večkrat skočil pokoncu, pahnil orožnike proč in zbežal proti vratom. Pripeljali so ga nazaj. Enaki prizori so se ponavljali tudi drugi dan. Jukić jim je klical: „Lopovi, Cuvajevi slugi, ali mislite, da se bojim krvnika?“ Zgrabil je stol in ga vrgel med klopi. Zagovornik se je pritožil raditega, ker so Jukića imeli v ječi zvezanega v verigah na rokah in nogah in ga prisilili, da je podpisal ono, kar je preiskovavni sodnik narekoval v zapisnik. Nočindan Jukića stražita v celici po dva orožnika. — Drugi obtoženec je 15 let stari Gjuro Cvijić, ki je nosil zaboječek z razstrelivom. Rekel je, da je Jukić zmeden človek, ki je hotel napraviti republiko v neki vasi pri Zagrebu in postati kralj, oziroma Cuvaja napraviti za kralja. Cvijića so zasliševali v zaporu nepretrgoma 30 ur in je moral podpisati zapisnik, katerega mu niso dali prej prebrati. Med Cvijićevim zaslišanjem je Jukić v zaporu silno razgrajal, da so ga morali vtakniti v prisilni jopič. Na predlog zagovornika je potem šla komisija opazovat v celico, kaj ondi dela Jukić. — Na vrsto je prišel potem obtoženec osmošolec Cesarec in potem dijaki Bubić, Neudhardt in Horvatin. ki so pravili, da je preiskovavni sodnik na zapisnik dejal stvari, katerih niso izrekli.

O Cuvaju je prinesel list „Zeit“, da bo odstopil. Ogrski ministrski predsednik je pa izjavil,

da o odstopu ni govoriti, ker si je Cuvaj pridobil velike zasluge za red na Hrvaškem.

V Monakovem se je princ Jurij Bavarski potegnil za odpravo postave proti jezuitom, ko so zborovali državni svetniki. Princ Jurij je vnuk našega cesarja in biva pri njem v Ištu.

Nemško vojno brodovje bo leta 1914 šlo za 38 ladij. Angleži so lahko vznemirjeni, ker jih bodo glede brodovja Nemci v kratkem prekosili.

Turčija. V turški zbornici je 113 glasov proti 45. bilo za zaupanje vladi. Zbornico je stražilo 150 vojakov. Kljub temu, da imajo Mladoturki v zbornici večino, hoče vlada razpustiti zbornico. Nasprotje med vlado in mladoturško zbornico stopa vedno bolj na dan. Vlada zahteva od zbornice, da se premeni člen sedmi ustave, ki zadeva pravico sultana, da sme zbornico razpustiti. Vojaške predloge, katere je zbornica prejela, hoče vlada predložiti najvišjemu vojnemu svetu. Odredila je vlada vse potrebno, da se vzdržuje red in mir.

Japonsko. V Tokiu je umrl japonski cesar Mutzuho, star 60 let. Cesar ali mikado je postal leta 1867. Bil je potomec iz rodbine, ki vlada na Japonskem že 2572 let. Imel je več otrok, pa so pomrli vsi dečki razen sedanega naslednika Jošihito, ki je bil rojen 31. avgusta 1879. Jošihito je vzgojen v evropskem duhu. Govori angleško, nemško in rusko. Pokojni cesar je Japonsko dobro vladal, jo moderniziral, preosnoval armado in jo napravil velesilo. Povzdignil je tudi trgovino, obrt in paroplovbo, zgradil nove železnice in ustanovil nove šole. Bil je mirnega, otožnega značaja. V občevanju s tujci je bil prijazen, sicer je pa znal kot cesar nastopati častiljivo. Precej po njegovi zmrti je bil knez Katsura, ki je bival zaradi neke pogodbe v Petrogradu, pozvan, da naj se s sibirskim ekspresnim vlakom povrne v Tokio. Sodi se, da on postane ministrski predsednik. Novi cesar Jošihito je v torek dne 30. pr. m. vprilo ministrov slovesno prisegel na ustavo. Za umrli cesarjem bodo žalovali na dvoru eno leto, ljudstvo pa tri dni.

Novičar.

Prestavljenje kapelanov na Gorenjskem. Prestavljeni, oz. na novo nastavljeni, so sledeči č. gg.: Karol Gnidovec iz Žužemberka za uršulinskega špirituala v Ljubljano, Martin Jarc, semeniški duhovnik, na Dobrovo; Franc Krišče iz Litije v Vodice; Ivan Lovšin iz Moravč za župnega upravitelja na Sv. Goro; Franc Golob iz Dobriča v Moravče; Jernej Podbevšek iz Cirknice k sv. Petru v Ljubljano; Josip Markič, novomašnik, k Sv. Trojici nad Tržiščem; Ivan Cegnar iz Žirov k Sv. Nikolaju v Ljubljano; Josip Frölich iz Črnega Vrha v Žiri; Jernej Hafner, novomašnik, v Velike Lašče; Vincenc Kavčič iz Selc v Hrenovce; Matej Tavčar, sem. duhovnik v Selca; Matej Žbontar s Koroške Bele na Jesenice; Franc Sedej, novomašnik, na Koroško Belo; Matija Noč z Bohinjske Bistrice v Horjul; Ignacij Oberstar iz Spod. Idrije na Boh. Bistrico; Tomaž Tavčar, semeniški duhovnik, v Čemšenik; Janez Šesek z Jesenic v Kočevje; Franc Šmit, kapelan v Smledniku, pojde za kapelana na Brezovico in ne za upravitelja župnije svetogorske.

Za električne centrale na Gorenjskem zahtevajo liberalci rentabilitetni račun. Natančni tak račun se pač ne more podati. Približni uspeh pa kažejo druga enaka podjetja, ki se nahajajo po vseh deželah. Če drugod električna podjetja dobro uspevajo, zakaj bi pa pri nas ne? Treba za to dobrih gospodarjev, pa ne takih, kakor so jih liberalci imeli pri „Glavni posojilnici“, pri „Agro-Merkurju“ in drugod. Liberalci so pri teh zavodih izpreminjali zlato v vodo, in še sedaj jim ni mar, da bi se rešilo, kar se rešiti da. Liberalci zahtevajo rentabiliteto pri gospodarskih podjetjih, posebno v tem smislu, da se zasebnikom njihove stranke polnijo vedno prazne bisage. Pravo bedastočo pa kaže „Slov. Narod“ v tem, da po eni strani zabavlja zoper napravo električnih naprav na Gorenjskem, po drugi strani pa zahteva, da naj se take centrale delajo tudi na Dolenjskem in Notranjskem. In ti ljudje hočejo biti gospodarji v deželi!

„Iz uredništva „Dneva“ je izstopil z večrajšnjim dnevom g. J. Jelenc. To novico je prinesel „Dan“ zadnji četrtek kot prvo med dnevnimi novicami. Zakaj je g. V. Jelenc izstopil, je pa „Dan“ zamolčal, dasiravno je bil mladi gospodič eden največjih mladikov, snovatelj narodno-socialne stranke, predsednik „Bratstva“ in imeniten „Dnevov“ urednik. Da so tako važnega moža odslovili, je dal povod nastopni slučaj: Vitomir Feodorovič Jelenc, sin nadučitelja Jelenca, voditelja liberalnih učiteljev, si je pridobil od gospe Dolinarjeve 250 K, je bil na Dunaju obsojen na en mesec težke ječe, poostrene s postom. Ničnostno pritožbo je vložil Jelenc, pa tudi državni pravdnik, ki je zahteval šestmesečno ječo. To so lepe reči! Enega je osvetlila gospa Göbel, drugega pa gospa Dolinar. In ti ljudje si upajo se stikati po škandalih, ko jih imajo doma na kupe!

Svoje zdravje

ohranite. Vaša slabost in bolečine izginejo. Vaše oči, živci, mišice in žile postanejo krepke, Vaše spanje zdravo, zopet se počutite dobro, ako rabite pravi Fellerjev fluid z znamko Elsafluid. Poizkusni tucat 5 K franko. — Izdelovavec samo lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg štev. 264 (Hrvatsko). III 148—23

Vodovod v občinah Stražišče in Mavčiče. Načrt za ta vodovod bo v kratkem gotov. Zajelo se bo za vodovod troje studencev pod sv. Joštom, ki dajejo po meritvi oktobra meseca leta 1911 — torej v prav suhem letu — petinpol litrov vode na sekundo, kar je popolnoma dovolj za približno 3500 prebivavcev, kolikor jih štejejo vasi, katerim je vodovod namenjen, namreč: Stražišče, Gorenja Sava, Zgornje, Srednje in Spodnje Bitnje, Dru-lovek, Breg, Jama, Praše, Mavčiče in Podreča. Stroški bodo znašali za 25 km dolgi vodo-vod okrog 300.000 kron. Ker je opravičeno upanje, da bo prispevala dežela 30 %, država pa 40 %, bo prišlo na interesente 90.000 K ali pri davčni moči blizu 15.000 kron na vsako krono direktnega, občinskim dokladam podvrženega davka približno 6 kron, kar bi gotovo ne bilo prehudo breme, ako se pomisli na veliko korist vodovoda v slučaju požara in za pitno vodo za ljudi in živino. Zato so se tudi prizadeti posestniki na shodih, katere je imel poslanec Jarc v Šmartinu in Mavčičah, izrekli soglasno za vodovod. Upajmo, da bo mogoče kmalu zagotoviti državno podporo in že prihodnje leto začeti z zgradbo.

Zaradi Ribnikarja prijema „Dan“ policijskega svetnika Lavterja in mu očita nesramnost, da si je upal dati material za ovadbo kot vodja mestne policije. Ta rapad na Lavterja je pa precej sumljiv. Ako je bil Ribnikar popolnoma nedolžen, tedaj mu tudi ves material, kar ga ima na razpolago mestna policija, ne more škodovati.

Liberalni slovenski dijaki v Ljubljani so surovo napadli, izžvižgali in zaničevali hrvaške katol. dijake, ki so prišli kot gostje v obilnem številu v Ljubljano. Ko bi pijani kmečki fantje kaj takega storili Sokolom, to bi bilo kričanje o podivjanosti in brezmejni surovosti! A naši kmečki fantje se vedejo dostojno. Da so liberalni dijaki tako posuroveli, sta vzrok lista „Narod“ in „Dan“, ki jih hujskata, češ, da so prišli Hrvatje v Ljubljano kot klerikalci in da se hočejo tudi družiti z brezdomovinsko in narodno izdajalsko klerikalno stranko, in da tedaj nehajo vse bratske simpatije. Tu se zopet potrjuje mnenje, katero smo že večkrat povedali, da liberalci Slovanov nočejo imeti za brate, če so katoliški. Liberalci so od sovraštva do vere popolnoma pobesneli, to je posledica, ker so bili 14 let v zvezi z Nemci.

Vročina v liberalnih glavah. Slovenski liberalni listi ne nehajo tveziti, da bo dr. Krek postal škof v Mariboru. Sedaj so pa knezoškofu dr. Napotniku dobili še drugega nasprotnika, namreč škofa Slomška. Niso jim vseh Slomškove slavnosti in zato pišejo: „Ta Slomškov kult hoče Koroščeva struja izrabiti pred vsem v ponižanje in zapostavljanje sedanjega škofa. Dr. Napotnik tudi čuti, kam pes taco moli.“ — Kdo more reči, da liberalci niso popolnoma prismojeni?

Proste vaje v „Učiteljski tiskarni“. „Dan“ je napadel Antona Kristana in mu očital, da ima umazano in smrdljivo politiko in da dela s Koc-murjem vred načrte s klerikalci. Anton Kristan pa odgovarja v „Zarji“, da je glasilo „Učiteljske tiskarne“ („Dan“) prevzelo dedščino pokojnega „Jutra“, da se laže, natolcuje in obrekuje, kar se razume pri „Dnevu“ samoobsebi. Kristan pravi tudi, da je zanj vseeno, če so v Mostah kleri-kalci gospodarji občine, ali pa taki liberalci, ki stresajo po „Dnevu“ svoje neumnosti. — Vodstvu nar.-napredne stranke je „Dan“ očital, da se je vmešavalo v mošćanske volitve na ta način, da je hujskalo narodno-napredne volivce proti soci-jalno-demokratskim volivcem. In vodstvo socijalno-demokratske stranke je hujskalo svoje volivce proti naprednim volivcem!

Pogreb stoletnega starčka v Kranju. Zadnji četrtek popoldne je bil v Kranju slovesno pokopan Franc Kosmač, ki je bil rojen 2. decem-bra 1811. Na zadnjem potu so ga spremila dru-štva: veterani, gasivno društvo, godba in mnogo odličnega občinstva. Pel mu je veliki, sto let stari kranjski zvon. Pokojnik je bil rojen v Gameljnih pod Šmarno Goro in je služil kot vojak v peš-polku št. 17, ki se je tačas imenoval princ Ho-henlohe. L. 1844. je postal cestar, l. 1884. na-mestnik cestnega mojstra in tri leta pozneje so ga vpokojili in mu priznali na dan po 27 krajcarjev milošćine. Malo poprej mu je cesar podelil več kot za 50 letno zvesto službovanje srebrni zaslužni križec. Grob je imel ljubeznivi starček prav lepo okinčan s cveticami.

V Gaštej pri Kranju so ljubljanski so-cijalni demokratje zadnjo nedeljo napravili nogo-metno tekmo. Prej so rekli, da se bodo poizku-šali ljubljanski in loški rdečkarji. Prišel je pa iz Škofje Loke samo eden, zato so pa Ločane na-domestili dijaki kranjske gimnazije. Znali so ti dijaki sedemkrat bolje žogo brcati, kakor ljub-ljanski rdečkarji med katerimi so bili stari možje, katerim pa se ni veliko ljubilo. Kranjski Sokol je tej mešani družbi posodil svoje prostore in svoje — sinove.

Na Bledu se je zadnjo nedeljo cvetlični dan, ka-teri se je uprizoril pod pokroviteljstvom gospe so-proge ministra Trnke, dobro obnesel. V korist nove vremenske hišice bo ostalo okoli 1000 kron.

Državna podpora. Ministrstvo je dovolilo posestnikom občine Jesenice, Dovje, Kranjska

Gora in Gorje 3000 K podpore, ker so bili lani oškodovani po povodnji.

„Ali Crobath plakate prodaja?“ To vprašanje je staval nekdo zadnji četrtek svojemu to-varišu, ko sta šla mimo Crobathove trgovine v Kranju. V izložbi in v prodajalni je namreč vse obito s plakati sokolske župe.

Monter ponesrečil. Zadnji ponedeljek sta popravljala stroje za elektriko v preddvorski graščini monterja Mervca in Krulc. Mervcu, ki je hotel s palico popraviti jermen na stroju, je spodrsnilo in kolo ga je pritisnilo k zidu, da si ni mogel prav nič pomagati. Iz groznega položaja ga je rešil tovariš, sicer bi se bil zadušil. Od-peljali so ga v bolnišnico.

Iz Dupelj. Ponoči 22. julija je nekdo vlomil v blagajno na postaji Duplje. Ubil je šipo in zlezal skozi blagajniško okno. Bilo je v blagajni le nekaj nad tri krone, katere je odnesel.

Avtomobilska zveza med Jezerskim in Kranjem po kokrski dolini. Na Koroškem dela poslanec Grafenauer na to, da se doseže avtomobilna vožnja skozi Kokro na Kranj.

Šola v Preddvoru. Dvorazredna ljudska šola v Preddvoru se bo s prihodnjim šolskim letom razširila v trirazrednico. V fari, kjer je bil še pred nedolгим časom samo eden učitelj, bodo sedaj trije! Učenci bodo v novem razredu hodili v šolo od 8. ure do 12., in sicer vse dni v tednu, tudi ob četrtek. Iz bolj oddaljenih vasi bodo morali šolarji zimski čas brž po 7. uri, torej še po temi v šolo in bodo prišli domu proti eni, po kosilu. Mislimo, da se tu od otrok vendar preveč zahteva. Celodnevni pouk je naravnost nemogoč, poldnevni s štirimi urami je pa za otroke prava muka. Menimo, da bi tri ure bile dosti. Pa postava je postava! Take neprilike na-stanejo, ker je šolska postava umerjena za trge in mesta in ne za deželo. Res nujno potrebno je, da dobe kmečki zastopniki več besede pri šolstvu.

Carski ruski drž. svetnik prof. M. Štiftar, rodom Slovenec, je prišel s svojo soprogo, ki je Rusinja, v domači kraj in te dni obiskal tudi Kranjsko.

V Trbojah bode jutri slovesno umeščen prvi župnik nove župnije č. g. Martin Štular, ki je bil doslej prefekt v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu.

Lepa nagrada za državne železničarje. Železničarji dobivajo velike olajšave, če se vozijo po železnica in to ne-le aktivni uslužbenci, ampak tudi tisti, ki so v pokoju. Svota, katero bi morali ti železničarji plačati, ko dobivajo proste letne karte in legitimacije, ko se vozijo po železnica, znaša nad 43.181.712 K.

„Kamničan“ — ženjen! V nedeljo zvečer je imel kamniški vlak nekoliko več potnikov voziti v Ljubljano. Ker se je hudo trudil, je postal ženjen. Na Črnučah so Lukmanove dekline v ška-fih nosile vodo na lokomotivo. Pa še ni poma-galo. Pri Tavčarjevem dvoru se je vlak ustavil, kar je tekel v Ljubljano naznanit neki biciklist. Čez eno uro je prišla na pomoč nova lokomotiva, ki je odpeljala ljubljancane domov.

* * *

Toča je ubila v ruski vasi Atacakini te dni štiri kmete, sedem oseb poškodovala in ubila je tudi nekaj konj.

Vročinska bolezen se je pojavila med vojaki 54. pešpolka v Olomucu. Dva sta umrla, 50 jih pa leži v bolnišnici. Ostalo vojaštvo ne sme iz vojašnice

Novejše vesti.

Knjigovoznico je otvorilo „Tiskovno društvo“ v Kranju, na kar opozarjamo slavno občinstvo, posebno izobraževalna društva. Svoje prostore ima knjigovoznica v naši tiskarni.

Imenovani so učitelji in učiteljice: Franciška Pogačar za Bukovico, Karolina Zu-pančič za Križe, Marija Grobovšek k Sv. Lenartu, Melanija Fajdiga za Šmartin pri Kranju, Marija Lončarič za Moravče, Andrej Pogačar za Kamnik, Hermina Pelan za Spodnjo Šiško in Franc Ivanc za nadučitelja v Kranj. Stalno se vpokoji Anton Kos in začasno Ida Mali.

Slovensko in hrvaško katoliško di-jajstvo praznuje te dni v Ljubljani lepe slavnosti. Ta shod ima velik pomen za bodočnost jugo-slovanstva. Krasen je bil že pozdravni večer v „Unionu“. Dvorana je bila polna slovenskih odličnjakov in navdušene mladine, ki je dala duška svojim čutilom v navdušenih govorih za hrvaško-slovensko vzajemnost. Pozdravljali so dijake: premilosni g. knezoškof dr. Jeglič, dalje dr. Krek, dr. Lampe, dr. Korošec, dr. Elbert, Iv. Kregar, dr. Pogačnik in posl. Gostinčar. Istotako je bilo drugi dan v „Ljudskem Domu“ sijajno slavnostno zborovanje ob desetletnici slovenskega akade-mičnega tehničnega društva „Zarje“ pod pred-sedstvom V. Remca. Imel je slavnostni govor inž. Hodžar. Ljubeznivo je z brzojavko sestanek po-zdravil tržaški škof dr. A. Karlin.

V Prečini se je preiskava zaradi občinskih volitev ustavila. Liberalna žaba se je pol leta napihovala in zdaj je počila.

„Slomškova Zveza“ bo izdala tiskan ime-nik svojih članov. Liberalci se zaradi tega jezé,

vsem drugim bo pa prav, da se bo vedelo, kateri učitelji in učiteljice ne sovražijo krščanske vere.

Na Bled pojdejo jutri popoldne jugoslovanski dijaki, ki so sedaj na slavnostih v Ljubljani

Goriško. Slovencev pojde na evharistični kongres iz naše škofije 425; 84 žensk in drugi so moški. Furlanov se je oglasilo 398.

Belgrad. Srbija bo najela v Parizu 150 mi-lionov posojila za zgradbo novih železnic.

Vojska na Turškem. Albanci so z 10.000 možmi vzeli sotesko Kačanik in gredo proti Skoplju. Mitrovica je že v rokah Ise bega Boljetinca. Ar-navti imajo izvrstno orožje. Turški oblastniki pozdravljajo Boljetinca. Okoli Prištine tabori 30.000 Albancev. Mesto upravlja vstaški vođa Riza bej. Vse železniške postaje od Ušküba do Mitrovice so zasedli Arnauti.

Pariz. Francoski ministrski predsednik Po-incarés odpotuje jutri v Rusijo.

DRUŠTVA.

Občni zbor „Slomškove zveze“ se bo vršil v četrtek, dne 8. avgusta 1912 v „Kamniškem domu“ v Kamniku. Dnevni red: 1. Ob 9. uri sv. maša v župni cerkvi. — 2. Ob 10. uri zborovanje v „Kamniškem domu“: a) pozdrav; b) odborovo poročilo; c) predavanje: Pomen Slomška za narodno šolo in vzgojo. Predava gđc. Marija Štupca, c. kr. yadniška učiteljica v Ljubljani. 3. Samostalni predlogi in nasveti, ki pa se morajo nekaj dni prej izročiti odboru. — 4. Slučajnosti. — 5. Skupno kosilo. — Radi kosila naj blagovoli vsak udeleženec naznaniti svojo udeležbo g. nad-učitelju Francu Krmelju v Komendi.

V Celovcu bodo danes zvečer ustanovili skupino Jugoslovanske Strokovne Zveze. Na shodu bo poročal g. drž. in dež. poslanec Go-stinčar.

Le resnične izpovedi izkušenih ljudi doka-zujejo več, kakor vsaka samohvala. — Gos-pod dr. Neugebauer na Dunaju piše: „Vaš Elgin fluid so prijatelji priporočili nekemu 83 let staremu možu, ki je trpel na otrpnenju živčevja, da bi zadobil gibčnost svojih nog. Vztrajno drgnjenje mu je resnično pomagalo, in ta gospod zatrjuje, da odslej lažje hodi.“ — Gospod dr. R. Schmidt v Pittenu na Gornjeavstijemskem poroča: „Z Vašima Elza-preparatoma, zlasti z Elza-fluidom, sem do-segel sijajne uspehe in taiste priporočam vse-povsod.“ Fellerjev fluid se naroča pri dvornem lekarnarju E. V. Fellerju v Stubici, Elgin trg št. 264 (Hrvaško), in se pošiljajo 12 malih, 6 dvojnatih ali 2 špičjalni steklenici po 5 K pošnine prosto.

Prostovoljna prodaja

raznovrstnega pohištva se vrši v ponde-ljek, dne 5. avgusta v Kranju hiš. št. 133. Istotam se prav poceni proda še dobro ohranjen glasovir, kakor tudi garnitura v dobrem stanju. Ravnotam se odda tudi več stanovanj.

Krepkega učenca

ki je dovršil vsaj dva razreda kake srednje šole sprejme

Veletrgovina „Merkur“,

Peter Majdlč, Kranj.

246 1

Zahvala

Ob bridki smrti najinega dobrega očeta, oziroma tasta, gospoda 245

Franceta Kosmača

imejtelja srebrnega zaslužnega križca in Radetzkyjevega veterana

ki so v visoki starosti nad 100 let v to-rek, dne 30. julija t. l. umrli in bili dne 1. avgusta t. l. pokopani, se potrtega srca iskreno zahvaljujeva v prvi vrsti tukajšnji preč. duhovščini in g. dr. Globočniku za tolaživne obiske za časa bolezn dragega ranjkega. Osobito izrekava prisrčno za-hvalo salvnemu veteranskemu društvu v Kranju, slav. rešivnemu in ognjegasnemu društvu ter slav. društveni godbi, dalje gg. zastopnikom mestne občine, g. ce-sarskemu svetniku K. Šavniku in dežel. nemu poslancu g. Cirilu Pircu za častno spremstvo k večnemu počitku. Prav toplo se zahvaljujeva na tem mestu tudi vsem meščanom, prijateljem in znancem, ki so se v tako obilnem številu udeležili po-greba dragega ranjkega, kakor posebno še vsem cenjenim dobrotnikom, kateri so zlasti zadnja leta v tako veliki meri izkazovali častiljevemu starčku -veteranu svojo naklonjenost. Bog povrni stotero!

V KRANJU, dne 2. avgusta 1912.

Antonijs in Gregor Xiqelj.

Šmartin pri Kranju.

Spisal Fr. Pokorn.

Dalje.

8.) Cerkev sv. Jošta.

Daleč okrog znana romarska cerkev sv. Jošta stoji 860 m nad morjem. Obiskujejo jo ne le mestni letovičarji, ampak večkrat v letu tudi ogromne množice pobožnih romarjev. Od sv. Jošta je krasen razgled na razne kraje. V poldrugi uri iz Kranja, ali v eni uri od postajališča sv. Jošta v Rakovici, se lahko dospe na goro. Tu je že od nekdanj božjepotna cerkev, ki je bila koncem 18. veka eksemptna, dandanes je šmartinska ekspozitura.

Oglejmo si cerkev nekoliko bližje! Prvotna cerkev je bila mala, zgrajena v gotskem slogu gotovo že pred 15. vekom. Ostali, deloma prenavrejeni prezbiterij nam je temu svedok. Za velikim altarjem so še ostanki gotskega svetišča, zidanega v podobi peterokota. Na stenskih slikah, ki so, ako sodimo po napisih, gotovo stale že l. 1500., se dobro poznajo podobe kraljev in prerokov stare zaveze z napisi njihovih imen, ki jih drže v rokah. Rebrasti obok je okrašen z angeljskimi slikami, stene pa s podobami apostolov in z dogodki iz življenja sv. Jošta. Češčenje sv. Jošta, ki je živel v 7. stoletju in umrl po zatirjevanju zgodovinarjev 13. dec. l. 653., je bilo preneseno v naše kraje gotovo od freisinških škofov, ki so imeli v lasti to ozemlje.

Že l. 1631. je bila cerkev v dobrem stanu. Imela je tri altarje, kakor dandanes. Stranska dva sta bila preozka in zanemarjena, zato je določil vizitator, da naj se odstranita. Ali se je to zgodilo, ne vemo. Čez sto let je cerkev dobila popolnoma novo lice. Staro ladjo so podrli in nadomestili z večjo ladjo v renesanškem slogu in tudi prezbiterij so deloma prilagodili novi stavbi. Izvršilo se je to v l. 1735. — 40. Kronogram, shranjen na slavaloku pred svetiščem, nam dvakrat kaže letnico zgradbe ladje in se glasi: „QVIsqVIs nVMen hIC eXoraverIt preCes per assIDVas=1735 HVIC IVDcVIs IMPetrablIt qVas eXoptat gratias.“ = 1735. Po naše: „Kdor se tukaj v stanovitni molitvi priporoči božjemu usmiljenju, njemu izprosi sv. Jošt zaželenih milosti.“

Zgradba je prostorna in svetla, 27-37 m dolga in 10-50 m široka ter banjasto svodena. V svetišču ima dve podolgovati čveterokotni, na vrhu dve polukrožni okni, v ladji pa štiri polukrožna okna pod vrhom. Tudi na sv. stopnjicah so tri čveterokotna okna. Na zunanji strani ladje je na vsaki strani lopa, ki je nižja kot ladja in takorekoč ladjo podpira, da čvrsteje stoji. Na koncu ladje sta dva krepka, četudi nizka zvonika, na vsaki strani ob svetišču na koncu ladje pa je po ena zakristija kot zaključek lop.

Dalje prih.

Za smeh in kratek čas.

Natančen popis. Jetnik, ki je bil za več let v ječo obsojen, je ušel. Jetniški nadzornik to naznani orožnikom in pristavi: „Nosil je kratke hlače in suknjo enake barve.“

Filozofija kmeta. „Pet kron sem našel. Zdaj ne vem, ali bi fantu hlače kupil ali dekletu obleko. Ker obema ne morem ustreči in da ne bo prepira, je najbolje, da jih zapijem.“

Tudi ukor. Oče sinu: „Pusti slikarj! Že 42 let si star, pa še nobene slike nisi prodal.“

Ko je bil Rafael v tvojih letih, je bil že pet let mrtev.“

V sodnji. Sodnik: „Vi ste kradli les in zato morate plačati globo. Ali pripoznate, da ste krivi?“ — Zatoženec: „Če ne bo preveč koštalo — ja!“

Neuljuden odgovor. Gospa: „Gospod doktor, jaz sem Vas poklicala, čeravno na homeopatijo nič ne dam.“ — Doktor: „To nič ne dé; saj vel tudi nima zaupanja do živinozdravnika, pa se mu da vendar zdraviti!“

Smola in smola. Gospod vozniku: „Pot do postaje je kratka: lahko bi me bili prej pripeljali, kakor v pol ure?“ — Voznik: „Jaz sem v društvu „Milosrčnost do živali“ in zato počasi vozim... Ali ne dobim nič napitnine?“ — Gospod: „Jaz sem v „družbi treznosti“ in ne dajem nikoli napitnine!“

Zdravilstvo.

Pege na obrazu si odpraviš, ako denes v posodo naribanega hrena in vinskega jesiha ter posodo pustiš nekaj dni dobro zaprto. Zvečer, preden greš spat si pomaži s čopičem mesto, kjer imaš pege. Dobro sredstvo zoper pege in ogorce je tudi mešanica iz štirih gramov salmijaka, dveh gramov vode in osem gramov sivkne (lavendel) vode. Maži z gobico.

Ilovica — zdravilo. Posušena in v prah stočena ilovica je dobro zdravilo zoper kolero in drisko. Včasih pri driski ne pomagajo niti zluzaste juhe, niti kuhane borovnice, niti toplo črno vino, niti gorki obkladki iz droba, niti parna kopel, ampak le zavžita, v prah zdrobljena ilovica. 125 gramov ilovice, katero dobiš v lekarni, deni v vodo in zavžij. Potem kakih 12 do 13 ur ne jej pa tudi ne pij ničesar, razen malo sveže vode. Ako se je ilovica vlegla v posodi na dno, pomešaj, predno piješ. Sredstvo ni nevarno.

Utopljeni. V poletnem času, ko se ljudje radi kopljejo, se večkrat pripeti, da kdo utone. Včasih koga v vodi zadene srčni mrtvoud in nesrečnik izgine pod vodo. Takemu ni pomagati. Če je pa kdo v vodo padel, ali je prišel v vrtinec, pa ne zna plavati in ne sape držati, tudi lahko začne toniti. Kako se pomaga utopljenca? Delati se mora na to, da jamejo delovati pljuča. Povzroči se umetno dihanje, ko je voda vsaj deloma odtokla iz pljuč, s pritiskanjem na prsi in trebuh. Primerilo se je že, da so komu rešili življenje, ko je bil že več minut v vodi.

Ozeblina. Iznebiš se ozeblin, ako v poletnem času začneš jemati mrzle kopeli za noge in jih danzadnevno redno nadaljuješ tudi pozimi. Prav dobro je tudi, če poletu gole noge držiš na solncu.

Ovsena moka. Za tiste ki imajo sladkorno bolezen, je uživanje ovsene moke dobro zdravilo. Oves želodec lahko prebavi in telo sposobno napravi, da zamore tudi drugo hrano sprejemati, oprosti bolnika sladkorja in preprečuje zastrupljenje s kislino.

Bledica je bolezen, ki je zelo razširjena zlasti med ženskim spolom, vendar pa zdravniki nimajo dosti pomočkov, da bi se v krvi bledičnega človeka dežala rdeča telesa. Najboljše priporočajo dovajanje železa v kri in pa potivne kopeli.

Živnoreja.

Konjska kopita, ako niso podkovana, vlečejo vlago naše tudi v hlevu in zato je dobro, da so konji podkovani, ker skalnica kopitom škoduje. Med podkvami se pa konjem nabira nesnaga in jim začne kopito gniti. Zato iztrebi vsako jutro konjem vso nesnago izmed podkev in izmij kopita z mlačno vodo. Vлага je kopitom koristna, samo da je voda snažna. Prav zato kopita namaži večkrat z maščobo, ki nima v sebi nikake kisline, da se kopita ohranijo vlažna in zdrava.

Bela driska telet. Mlada teleta večkrat dobijo drisko. Blato je belkasto-rumeno in hudo diši. Tele neha sesati, dobi hudo vročino in pogine v treh dneh, ali pa še prej. Bolezen je nalezljiva. Ako je zbolelo eno tele za to boleznijo, loči je od drugih telet, pa tudi od tistih krav, ki bodo v kratkem storile. Razkuži tla po hlevu. Kot zdravilo za tele, ki ima drisko, se priporoča: en gram salecilno-kislega natrona in en gram tanoforma ali tanalbina; vsak dan daj teletu po dva ali tri praške. Zadnji čas teleta, ki imajo drisko, tudi cepijo s serumom, kar pa pri nas še ni v navadi.

Moja stara

izkušnja me uči in drži, da za odpravo izpuščajev, kakor tudi za nego kože, ni boljšega mila kakor je svetovno znano **Steckenpferd lilijino mlečno milo** Bergmanna in dr., Tešin ob Labi. — Komad po 80 vin. se dobi po vseh lekarnah, drogerijah, parfimerijah i. t. d. — Ravnotako je brez primere Bergmannova lilijina krema „Manera“ za nego nežnih, belih damskih rok; v škatljicah po 70 vin. se dobi povsod. 147 50—18

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in Fr. Holzhaecker, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne izven velikih praznikov na razpolago. 183 31

CROATIA

vogal Marovske in Preradovičeve ulice. :: Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osijek, Reka, Sarajevo. :: Podružnica: Trst, Via del Lavatolo št. 1, II. nadstropje (telefon 25—94).

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja: 1. Na življenje: 1. Zavarovanje glavnic za slučaj doživljenja in smrti. 2. Zavarovanje dote. 3. Zavarovanje življenjske rente. 2. Proti škodi po požaru: 1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarn). 2. Zavarovanje premoženja (pohištva, prodajniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga i. t. d.). 3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena i. t. d.). 3. Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje v vseh delih znaša 2.713.674-13 kron. Od tega temeljna glavica 800.000 kron. Letni dohodek premije s pristojbinami 1.363.040-89 kron. Izplačane škode 4.970.238-48 kron.

Sposobni posredovavci in akviziterji se sprejmejo pod jako ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje okrajni zastopnik za Kranj in okolico gospod

Edmund Rooss v Kranju.

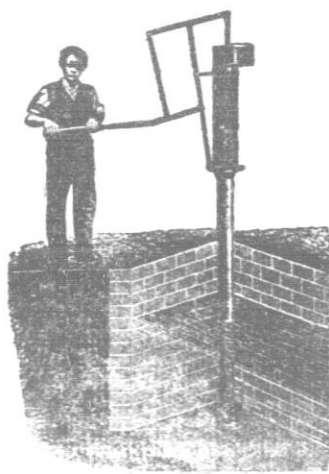
Zidarji, pozor!

Portland-cement najboljše **Dalmatinske** znamke za izdelovanje strešne opeke, za zidanje zelo priljubljen, **traverze**, **Eternit** ter druge stavbinske potrebščine priporoča po zelo ugodnih cenah

veletrgovina „Merkur“
Peter Majdič, Kranj.

Velika izbér
zajamčeno

**dobrih travnih kos lastnih
znamk ter bergamskih bruslnih kamnov.**

Gnojnične
sesalke,
porabljive
za
poljubne
globočine.

Raznovrstno
gospodarsko in
poljedelsko
orodje.

Med dobrega najboljši!

171 25-10

Singer No., deln. družba šivalnih strojev, Kranj, Glavni trg 119.

Kašelj preneha popolnoma od sveže pripravljene Kneipovega čaja proti kašlju. Cena zavoju 1 krono. Dobiva se vedno svež samo pri lekarnarju **Vladko Bartuliću** v Zagrebu. Jelačićev trg št. 19. 160 20-18

„Slovenska Straža v Ljubljani“

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval 240 3-2

pri „Ljudskem zavarovanju“.

Zagotovljen je dober in trajen zaslužek.

Ponudbe pod „Ljudsko zavarovanje na „Slovensko Stražo“ v Ljubljani.

Lepi prostori

na Glavnem trgu v Kranju, pripravljeni za trgovino, se dajo v najem od 1. novembra t. l.

Več pove upravništvo „Gorenjca“. 237 3

Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo

amerikanski umetni zobje

posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi

plombirajo zobje

224 5

vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju

O. Seydl, Ljubljana.

Proda se poceni še malo

::: rabljeno, lahko :::

motorno kolo

z 2 in pol konjskima silama.

Kje? pove upravništvo „Gorenjca“. 229 4

Bartulićeva zdravilska mast

se priporoča kot izvrstno in preizkušeno domače sredstvo za zdravljenje in celjenje ran, poškodb in bolečine na koži, ker ublažuje bol in vnetje na rani, ozeblino in opekline vsake vrste, zdravi kraste, srbečico, izpušljaje po licu in telesu, rane od potu po nogah in telesu, pik od ose, bučele ali komarja, predvsem pri otrocih, kraste in izpušljaje vsake vrste. Cena škatlje 50 vin., kdor pošlje 70 vin. v znamkah za eno ali 6 K za 12 vnaprej, dobi povsod poštne prosto. Dobiva se v lekarnah in pri izdelovalatelju, lekarniku **Vladku Bartuliću** v Zagrebu. 161 20-18

Jakob Košmerlj

edina slovenska tvrdka te vrste

v Trstu, ulica St. Martici 11.

Telefon 49 VIII. — Čekovni račun c. kr. pošt. hran. št. 121.805.

Priporočam slavnemu občinstvu **veliko zalogo kave, čaja, južnega sadja i. t. d.**

Postrežba točna in solidna. 113 17

Na deželo pošiljam pristojevo po povzetju po železnici in v zavetkih po pošti.

Cenik izhaja štirikrat na leto.

239 Prodasta se dva prav dobro ohranjena

strojarska kotla

pri Jožefu Peganu, kotlarju v Škofji Loki.

Milijoni uporabljajo proti kašlju hripavosti, kašaru, zasliženju, krčevitemu in hrznemu kašlju

Kaiserjeve prsne karamelo s tremi jelkami. 20 24-22

6050 not. over. izpričeval od zdravnikov in privatnikov zagotavlja siguren uspeh. Zelo prijetni in dobri bonboni. Paket 20 in 40 vin., doza 60 vin. se dobi pri **KAREL ŠAVNIK**, lekarna pri sv. Trojici v Kranju.

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo, oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljano po knjižico gosp. župnika Haaseja o ljudskem zavarovanju, katera se vsakomur pošlje popolnoma zastonj. 225 8-4

Trgovina z železnino Podružnica Franc Dolenz v Kranju

priporoča:

Nosilce, šine, storje za strop, najboljši dalmatinski Portland-cement, pocinkane železne cevi, stebre, bo-dečo žico in mrežo za ograjo, vse potrebščine za vodo-vode in stavbe, orodje za vrt, škropivnike, otroško vrtno orodje i. t. d. **Popolne kuhinjske oprave.** — **Polje-delski stroji in orodja.** 133 21

Najprimernejša darila po zelo znižanih cenah! 74 52-31

Prva delavnica ur ter trgovina z zlatnino in srebrnino

Ivan Levičnik

urar in trgovec v Kranju

Cenejše kakor po cenikih! Ne kupujem od prekupcev!

Sprejem in izvršim vsa popravila natančno, solidno in po najnižjih cenah. — Istotako sprejem vsakovrstno zlat-nino in srebrnino v popravilo. — Posebno se priporočam v nakup ženinam in nevestam. — Priložnostni nakup!

Zelo važno!!

Za vsakogar je neprecenljive vrednosti zdrav želodec, v dosego tega je pa glavni pogoj redno prebavljanje.

želiščni liker

„Ilirija“

je najboljšo sredstvo za dobro prebavo in krepčilo. Samo en po-izkus in prepričali se boste o izvrstni kakovosti in njenem učinku.

Pristni samo z imenom

„Ilirija“ in tvrdko **Franc Berjak, Kranj.**

94 52-28

Zahtevajte izrecno povsod pod tem naslovom!

Najcenejša moč.

Kmetje! Mlinarji! Kolarji! Mizarji!
Ključavničarji!

Napravite takoj Astro-Boston bencin motor, prihranite si drugih delavskih moči in veliko jeze! Naprava takega motorja z montažo vred stane samo K 1000 in so stroški za eno konjsko moč samo pet do šest vinarjev.

Kmetje! proč z gepeljmi, živina pri njih veliko trpi in so stroški nasproti z motorjem desetkrat višji, z motorjem vsak lahko sam slamo reže, mlati, drva žaga in melje.

Ti neprekosljivi motorji se dobivajo edino*le pri

FRAN ZEMAN :: LJUBLJANA

Dunajska cesta „pri Figovcu“. 43

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu

vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje brailne vloge po

4 1/4 0/0

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavni pololetno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in šolskim od-borom in ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 0/0

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 0/0

128 52-21

Eskomptuje menice denar-nih zavodov in daje lom-bardna posojila. Prodaja

lastne pupilarno-varne ko-munalne zadolžnice in za-stavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure do-poldne do 1. ure popoldne.